

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

M. Antonij Maioragij|| Orationes|| Et Praefa-||tiones

Majoragio, Marcantonio

Monasterii VWestphal., 1599

VD16 ZV 10313

XXV. De Biblioteheca publica Mediolani instituenda, & omni genere librorum instruenda, ad Alfonsum Aualum, Oratio imperfecta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68843)

DE BIBLIOTHE-
CA PVBLICA MEDIOLA-
ni instituenda, & omni genere Li-
brorum instruenda,

Ad Alfonso Aualum.

ORATIO XXV.

Imperfecta.

*V*m multis in rebus immortalis Deo gra-
tias agere debemus, Alfonso Principi
illustrissime, qui tantarum calamitatum
causas, quantas superiore tempore per-
tulimus, à nobis tandem euertere
profligavit, & optatissimam pacem inuexerit, ac
rum omnium abundantiam: tum nulla remagis de-
bere nos existimo, quàm quod Te nostra Ciuitati,
summa Reipub. praeesse voluerit, vt amplissimus ac pro-
dētissimus Imperator, pro tua singulari sapientia, ac
incredibili virtute, Remp. bene gerendo, Diuorum
mortalium templa colendo, sanctissimas religiones con-
seruando, Remp. conseruare. Saepenumero mecum
fonse, mirari soleo, & cum tuae religionis ac virtutis
mibi venit in mentem, cōsiderare, qui, cum tantoper

bellicis in rebus & imperatoria laude ceteris omnibus
 antecellas, vt non solum eorum hominum, qui nunc
 sunt, gloriam, sed etiam antiquitatis memoriam su-
 peraris: tamen ita religioni deditus, ita modestus ac
 summissus, & vt breuiter dicam, ita Christianus es,
 vt tibi religiosissime viuere, summa votorum esse vi-
 deatur. Et quoniam ad bene beateque viuendum, ex-
 ploratum habes, plurimum conducere studia litera-
 rum: studiosos earum ita foues & amplecteris, vt non
 solum eos, qui sunt in hac ciuitate, subleues: sed alios
 etiam huc, ex longinquis regionibus, proponens eis v-
 berrima premia, conducas. Quare iam in certam
 spem venerunt huius ciuitatis homines, fore, vt opti-
 marum artium studia, superiori tempore, bellorum
 tumultibus & hostium incursionibus prostrata & in-
 culta, per te restituantur. Nimirum hoc vnum ad
 amplissimam gloriam tuam, & res gestas immorta-
 les, adhuc deesse videtur, vt hanc tu amantissimam
 ciuitatem, olim studiorum parentem ac altricem,
 nunc literarum inopia laborantem, contendas suble-
 uare. Cum igitur animum tuum in hanc partem
 tam propensum & inclinatum esse videam, vt nihil
 addi posse videatur: existimaui me facturum opera-
 precium, si tibi, quasi digito viam demonstrarem, qua
 possis in hac ciuitate cum paruo labore, neque ma-
 ximo sumptu, literarum studia reuocare, iuuen-
 tutem excitare, ciuitatem hanc honore maximo co-
 honestare, famam tui nominis relinquere sempiter-
 nam. Quod si res vlla potest inueniri digna maiestate
 tua, digna virtute, digna religione, quam tibi, relictis
 omni-

omnibus rebus, amplecti fas sit, & perfici: hac profecto, quam nos hoc tempore in consultationem adducimus, tanta est, ut reliquis omnibus anteponi digna se videatur: quam tu, pro tua sapientia, fide, potestate, suscipias: susceptam, industria, consilio, diligenti perficias: quae perfecta, iuventuti Mediolanensium, ac studiosis omnibus incredibilem afferat utilitatem: tibi vero gloriam acquirat immortalem. Non te praerit, Alphonse, duas solas Artes in orbe terrarum invenimus, quae mortalem possint in amplissimo dignitatis & laudis gradu collocare, & hoc breue vita nostrae curriculum ita posteritati commendare, ut in linguis & memoria omnium, vnius viri memoria perpetuo celebretur. Disciplina militaris, & Studium literarum. Quae in altera tu iam pridem ita versaris, ut virtutis tuae bellicae splendor, tanquam Sol quidam exortus, res gestas antiquorum, tanquam minima sidera, praestrinxerit: Artem autem literarum (ut initio dixi) complecteris, ut mihi facillimum fore sperem, quod vehementissime cupio, tibi persuadere: cum praesertim utilissimum sit & optimum. Est haec nostra Civitas Mediolanensis rerum omnium (ut optime nosti) copiosissima: non frugum abundantia, non agrorum ubertate, non magnitudine pastionis cuiquam est inferior. Praeterea flor et ingeniorum acumine, nobilitatis splendore, armorum in rebus gerendis sagacitate, domi militiaeque claritate. Ad haec tanta est artificum cuiusque modesta constantia ac industria, ut nulla civitas unquam possit huiusmodi natos excellentiores habuerit. Huc accedunt etiam mirifica substructiones, quae merito possunt inter cunctas

morata illa mundi miracula numerari. Quarum altera Fanum est pulcherrimum ac religiosissimū, quod in maximam solet admirationem spectatores omnes inducere: quippe sub astratendens machina, columnis crassis & sublimibus innixa, tantum extollitur, ut oculorum acies vix possit ad eius cacumen pertingere, longitudine ac latitudine iuxta sublimitatis proportionem accomodatissima: totum autem ex solido marmore fabrefactum, sed arte tam egregia, ut vix hominis ingenio factum esse credibile videatur. Altera verò Substructio Castrum est Mediolanense: de quo, quid ego plura commemorem, quam quod omni nationi planum est ac manifestum, esse penitus in expugnabile: atque adeo communitum esse, ut non solum munitius fieri non possit, sed ne excogitari quidem: ut etiam ex re nomen assecutum esse videatur. Arx enim Iouis appellatur. Declaratum est hoc superiore tempore, cum tot bellis ac obsidionibus petatum fuerit, tot vineis, aggeribus, tormentis oppugnatum: nunquam tamen ullus ex tot Ducibus atque Imperatoribus eximijs, & in arte militari peritissimis, potuit illud expugnare. Quare iam satis superque cognitum est, hoc unum Castrum ab omnibus belli tumultibus & oppugnationibus esse tutissimum, nec villo modo fieri posse, ut humanis viribus expugnetur. Quæ cum ita sint, unum adhuc ornamentum huic praeclarissimæ civitati, & his tam admirandis substructionibus deesse videtur: quod si quis addat, sibi decus acquirat sempiternum. Cuius quidem ornamentum Te cupimus esse principem & authorem, ut in hac civitate, perpetua tui memoria conservetur, &

tuam posteritas omnis sentiat ac laudet munificentiam & liberalitatem. Hoc autem illud est, de quo loquimur, ornamentum: Vt in templo illo maximo & religiosissimo Bibliotheca, librorum omnium generum refertissima, constituatur: & aedes bina edificentur; altera iuxta templi sacraria; altera in ipsa Iouis Arce, quae sint huic tantum modo rei destinata: ut, quoniam incerti sunt temporum exitus, si quando bellum exortur, possint in Arcem munitissimam volumina transferri, & ibi tutae esse ab omni priorum violentia. Quae ego nunc commemorem, quantum opere res ista memorabilis & gloriosa futura sit, ubi disseminabitur apud exteras nationes; & olim apud posteros memorabitur: Alphonsum Daualum, omni bellica laude praestantissimum, cuius ad omnes ferè mundi regiones virtutis fama peruasit, tantum opere literas etiam dilexisse, ut incupletissimam Mediolanensem Bibliothecam reliquerit: Quae non sapientiam tuam laudabit? prudentiam admittent? consilium approbabit? Certatim tollent in astra nomen tuum ubique studiosi literarum: multorum scriptis & praconibus ubique gentium predicaberis: nunquam poterit hoc factum tuum vetustas abolere. Dum hunc terrarum globum Sol è caelo radijs suis illustrabit, dum stabit haec immensa mundi compago, virtutem tuam genus humanum predicabit. Nam si quidam obscuri mortales, aut non admodum excelsò loco nati, non alia de causa, nisi quòd librorum magnum numerum collegerint, aeternum nomen inuenerunt: quid futurum censeres, cum tu iam pridem maximis rebus gestis tuis clarissimus, ad literas excolendas animum etiam ad-

ieceris? Quis Tyrannionem Grammaticum agnosceret, aut tant opere celebraret, nisi magno studio & industria librorum tria millia collegisset? Quid patrum nostrorum memoria, Cosmus Medices, Florentinus cuius, num alia de causa fuit ubiq; laudatus, vt etiam celeberrimum nomen doctissimorum hominum scriptis habuerit; quam quod literas amauerit, & literatorum hominum studiosissimus & amantissimus fuerit, & vndiq; congestis libris, copiosissimas Bibliothecas referferit? Sed ne fortè negocium hoc, tanquam maiestate tua minus dignū, asperneris: habes authores, grauissimos ac sapientissimos viros, qui non solum omni studio ad colligendos libros, & instaurandas Bibliothecas incubuerunt: sed etiam, accersitis vndiq; doctissimis & peritissimis viris, eos summo honore profecuti sunt, & eis amplissima premia proposuerunt. Nam vt primum Ptolemæum illum Euergetem referam, qui beneficentiam suam videtur ipso nomine declarare, nonne pulcherrimum & celeberrimum Alexandria Gymnasium instituisse legimus, & multa librorum millia comparasse? cum prius ex omni mundi regione prudentissimos ad se viros euocasset, vel hoc solo.

Franc. Pie.
colomine-
us in Philo
sophia Mo
rali. Gradu
8. cap. 16.
& 52.

Reliqua desiderantur.

FINIS ORATIONVM.

Ll 2

LI.